No. 1287 Zaterdag 29 Augustus 1908. 25ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f0.50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

31 Augustus
1898 1908
1880.

Onder de beschuttende schaduw van haar krachtigen moederstam groeide de teere oranjespruit welig op, schoot omhoog rank en fier, in rijken overvloed haar breede bladerenkroon ontvouwend, indrinkend nu het volle zonnelicht. De jonge spruit was een boom geworden met eigen leven, diep geworteld in vruchtbaren bodem. Begroet als het zinnebeeld van vrijheid en recht, voorspoed en geluk, bogen millioenen en millioenen, eerbiedig bewonderend, hun hoofd onder zijn kroon en ademden, blij opgetogen, den zoeten geur in, die zoo welriekend hing onder dat weelderig gebladerte. Kalme vrede daalde neder over allen, die rust kwamen zoeken onder zijn loover.

O, dat die kostbare boom zich nog eens tooien mocht met blanken bloesem en dragen mocht nog eens een gouden vrucht!

„Domine salvam fac Reginam nostram"

„Heer, bescherm en bewaar onze Koningin. Verhoor ons thans op den dag, dat wij U aanroepen"

O welk een dankbaar vreugdegejubel zou er opklinken uit het hart van haar volk, als wij heden met zekerheid mochten vernemen, dat de goede God onze Koningin wederom had gezegend en er opnieuw hoop bestaat, dat Zij Moeder zal worden! Hopen wij, dat de verspreide geruchten waarheid bevatten.

Dat zou het toppunt zijn van Haar en van ons geluk. Want Oranje en zijn volk is één.

Meer dan ooit voelt de Kolonie Curaçao zich heden één met het Nederlandsche Volk, meer dan ooit ondervonden wij, dat Hare Majesteit WILHELMINA ook is onze Koningin.

Wij vieren heden niet slechts Haren acht en twintigsten verjaardag, maar sluiten heden ook af haar eerste decennium, het eerste tienjarig tijdvak van Haar zegenrijk bestuur.

Toen Hare Majesteit tien jaar geleden de teugels van het bewind zelf in handen nam, sprak zij tot Haar Volk:

„Aan de Grondwet getrouw wensch Ik den eerbied voor den Nederlandschen naam en de Nederlandsche vlag te bevestigen."

„Ik wensch bij het Opperbestuur over Bezittingen en Koloniën in Oost en West rechtvaardigheid te betrachten en naar Mijn vermogen bij te dragen tot verhooging van Uw geestelijk en stoffelijk welzijn."

Gedurende tien volle jaren heeft Curaçao ondervonden, dat onze geliefde Koningin steeds trachtte bij te dragen tot verhooging van ons geestelijk en stoffelijk welzijn.

Meer dan ooit werd onder Haar Bestuur acht geslagen op de noodlijdende Kolonie Curaçao. Niet slechts werd het jaarlijks subsidie aanmerkelijk verhoogd en groote sommen voor bijzondere doeleinden toegestaan; niet slechts werden wetenschappelijk hoog-staande personen herhaaldelijk hierheen gezonden om de buitengewone toestanden van Curaçao te bestudeeren en daarover verslag uit te brengen, maar vooral in de Staten-Generaal werden de Koloniale belangen ter dege behartigd. Niemand mag ontkennen, dat in de laatste jaren werkelijk met ernst getracht werd ons geestelijk en stoffelijk welzijn te verhoogen.

Thans nu de Nederlandsche Naam door onze naburen niet meer wordt geërbiedigd, en de Nederlandsche Vlag door hen werd gehoond, thans zal Hare Majesteit, Koningin Wilhelmina, eerbied weten te eischen en af te dwingen voor den Nederlandschen naam en de Nederlandsche vlag.

En dat ook daarbij wederom in 't bijsonder op de belangen van den handel en scheepvaart van Curaçao zal worden gelet, is voor de Kolonie niet geringe voldoening.

Lang leve de Koningin!

HET ADRES.

Het Bestuur van den Ned. Journalistenkring ontving het verzoek, aan onderstaand adres openbaarheid in de vaderlandsche pers te doen geven — onder bijvoeging van de bede, dat de redacties haar krachtigen steun aan het verzoek der Nederlandsche kolonie zullen willen geven:

Aan Hare Majesteit de Koningin
Nederlanden.

Mevrouw,

Geven met den meesten eerbied te kennen:

de Kamer van Koophandel en Nijverheid op Curaçao.

het Bestuur van het Algemeen Nederlandsch Verbond, groep Nederlandsche Antillen, en

het Bestuur van de Nederlandsche Vereeniging „Onze Vloot", afdeeling Curaçao,

dat bij besluit van den president der Vereenigde Staten van Venezuela dd. 19 Februari 1908 verboden werd aan vreemd werkvolk, veertig dagen na afkondiging van dat besluit, dus van 1 April jl. af, eenig sjouwerwerk te verrichten aan boord van stoomschepen, liggende in Venezuelaansche havens; door welk besluit, waaraan nog steeds de hand wordt gehouden, ook het Curaçaosche werkvolk getroffen wordt;

dat dd. 5 Maart ll. de „Penelope" varende onder Nederlandsche vlag en uitgezonden door den controleur der belasting op den in–, uit– en doorvoer met dienstbrieven aan de autoriteiten van Aruba, door Venezolaansche kustwachters op zee werd aangehouden en met de bemanning opgebracht naar Adícora, later naar Coro en eindelijk naar Pto. Cabello, alwaar de bemanning werd gevangen gehouden in het Castillo San Antonio, een staatgevangenis voor politieke gevangenen; de gouvernementsmissives werden opengebroken en eerst later aan den persoon, belast met de overbrenging daarvan, weder open ter hand gesteld; van 13 Maart tot 4 April ll. zijn de vijf Nederlandsche onderdanen, die de bemanning van het schip uitmaakten, gevangen gebleven en eerst door tusschenkomst van den Heer Lenfant, die tijdelijk het consulaat van Nederland waarneemt, in vrijheid gesteld;

dat in dienzelfden tijd „La Justicia", een Nederlandsche bark, thuisbehoorende op Aruba, op dezelfde wijze bemoeilijkt is geworden, terwijl de bemanning nog steeds gevangen gehouden wordt en het schip niet aan den eigenaar is teruggegeven;

dat in de laatste jaren dergelijke bemoeilijking van de Curaçaosche scheepvaart herhaaldelijk is voorgekomen, niettegenstaande Nederland een met Venezuela bevriende Natie is en daarmede diplomatieke relaties onderhoudt;

dat door de bevoegde autoriteiten op Curaçao naar aanleiding van het heerschen der pest te La Guaira, slechts zeer milde maatregelen tegen Venezuela werden genomen: niettegenstaande het gevaar voor besmetting op Curaçao wegens de zeer gemakkelijke communicatie en de overdrukke scheepvaart tusschen de kust van Venezuela en de Curaçaosche eilanden zeer groot was, werd alleen voor schepen en personen komende van La Guaira quarantaine voorgeschreven. Ook werd deze quarantaine eerst afgekondigd 21 April ll., d. w. z. eerst na het verschijnen van het decreet van president Castro, dd. 18 April, waarbij Z.Exc. zelf bekend maakte, dat er een besmettelijke ziekte te La Guaira heerschte en reeds gedurende 30 dagen was waargenomen, wat hier op Curaçao ook bekend was, terwijl eerst na het ontvangen van officieele berichten uit Venezuela de quarantaine afgekondigd werd

dat dd. 14 Mei bij decreet van president Castro verboden werd de overscheping op Curaçao van goederen uit het buitenland en bestemd voor Maracaibo en havens in het westen van Venezuela, en van goederen van die havens afkomstig en bestemd voor het buitenland;

dat dit decreet als eerste beweegreden tot uitvaardiging daarvan opgeeft: dat de autoriteiten op de Nederlandsche Antillen Venezolaansche schepen, komende van een niet besmette haven en in het bezit van een schoonen gezondheidspas, den toegang tot de haven hebben geweigerd;

dat twee dagen vóór het verschijnen van dat decreet, op 12 Mei, slechts een enkel schip „La Gloria", komende van Guanta, na onze haven te zijn binnengevallen, gezonden werd naar de quarantaineplaats, omdat het vaartuig afkomstig was van een plaats die dicht bij de besmette haven La Guaira en volgens de meening van de bevoegde autoriteit in een verregaanden staat van onreinheid verkeerde;

dat hier algemeen wordt aangénomen, dat door den Venezolaanschen consul aan president Castro dusdanige berichten gezonden zijn (in welke berichten de terugzending van „La Gloria" voorgesteld zou zijn geweest als een beleediging van de Venezolaansche vlag), dat aan deze consulaire berichten gemeld decreet zijn oorsprong ontleent;

dat 19 Mei een ander decreet verscheen, waarbij het verkeer tusschen Venezolaansche havens en de Nederlandsche Antillen voor kleinere schepen, waaronder begrepen worden al de Curaçaosche schoeners, voerende de Nederlandsche vlag, ongeacht de tonnenmaat, geschorst werd, zoodat de Curaçaosche zeilvaart thans zoo goed als geheel stil ligt;

dat in den nacht van 12—13 Juni ll. de „Carmita" en „Marion", twee schepen varende onder Nederlandsche vlag, van Aruba naar Curaçao, door Venezolaansche kustwachters op zee zijn aangehouden en opgebracht naar Adicora, den volgenden dag naar La Vela de Coro, alwaar schepen en bemanning twee dagen werden opgehouden. Op schip en bemanning is bij de aanhouding op zee herhaaldelijk geschoten, terwijl de schipper onder bedreiging van gevangenneming gedwongen werd een stuk te teekenen, waaruit zou blijken dat de papieren en de brievenzakken ongeschonden waren en hij geen enkel andere schade had gehad dan tijdverlies;

dat de douanebeambten van de Venezolaansche havens last ontvingen, ook den directen uitvoer van goederen naar Curaçao tegen te houden en zooveel mogelijk te bemoeilijken:

dat Curaçao thans een crisis doormaakt, zoo hevig als nooit te voren. Curaçao heeft geen eigen bestaan en is aangewezen, door natuur en geografische ligging van het eiland, te leven door den handel en de scheepvaart hoofdzakelijk met Venezuela. Door bovenvermelde decreten zijn handel en scheepvaart hier stopgezet, alsof onze haven ware geblokkeerd door Venezuela. De financieele draagkracht van vele handelshuizen, welke door jarenlangen achteruitgang en kwijning van den handel reeds zeer zwak was, zal spoedig uitgeput raken. Zoo deze toestand nog een paar maanden moet voortduren, zullen verschillende handelshuizen zich niet langer staande kunnen houden.

De armere bevolking wordt reeds nu tot het uiterste gedreven. Industrie bestaat hier bijna niet; wat er nog was, kan thans uit Venezuela de materia prima niet krijgen; de hoedenindustrie is reeds lang kwijnend. Werk is er niet, dus ook geen verdiensten, geen brood. De armoede is algemeen en zeer groot. Door mislukking van den oogst en het uitblijven van den regen levert het eiland zelf geen voedsel voor mensch noch dier. Het weerstandsvermogen der armere bevolking, uiteraard reeds zeer gering, zal spoedig geheel en al gebroken zijn. Lang wachten op hulp kunnen ook zij niet.

Redenen waarom ondergeteekenden zich met vertrouwen wenden tot Uwe Majesteit, met het eerbiedig verzoek ten sterkste te willen aandringen bij hunne Excellenties de Ministers van Koloniën en Buitenlandsche Zaken, dat HH. EE. het toch ten spoedigste daarheen mogen leiden, dat de verhouding van Venezuela tot Curaçao afdoende worde geregeld, meerdere waarborg worde verkregen dat dergelijke toestanden in de toekomst niet voorkomen en de Nederlandsche vlag meer worde ontzien.

Hetwelk doende enz.

Curaçao, den 3e Juli 1908.

Namens de Kamer van Koophandel en Nijverheid:

de voorzitter
(w.g. A. JESURUN.
de secretaris:
(w.g.) C. G. DE HASETH Cz.

Namens het Bestuur van het Algemeen Nederlandsch Verbond, groep Nederlandsche Antillen,

de voorzitter:
(w.g.) H. J. [illegible]
de secretaris:
(w.g.) C. S. GORSIRA I. P. F.

Namens het Bestuur van de Nederlandsche vereeniging „Onze Vloot" afdeeling Curaçao,

de voorzitter:
(w.g.) MOSES S. L. MADURO
de secretaris:
(w.g.) D. I. QUERIDO.

Bovenstaand adres werd opgenomen in alle groote Bladen van Nederland. Door gebrek aan tijd was het ons niet mogelijk een bloemlezing te verzamelen van de na– en bijschriften der verschillende redacties. Wij moesten ons tevreden stellen met het volgende geschreven door FRISO in de *N. Ct.*

„Het adres van de Curaçaosche Kamer van Koophandel c. s. is een *noodkreet.* Als zulk een noodkreet geen algemeenen weerklank in ons vaderland zou vinden, dan, ja dán zou moeten worden gewanhoopt aan de toekomst van ons volk. Want honender en tergender behandeling dan die van Venezuela tegenover ons land, is niet denkbaar.

Maar het adres is niet alleen een noodkreet. Het is tevens een ontzettende *akte van beschuldiging.* Thans is het een aanklacht tegen Venezuela, nl. een van schandelijke willekeur en schreeuwend onrecht. Laat Nederland er voor zorg dragen, dat het adres niet wordt een aanklacht tegen ons volk: een aanklacht van lafheid en gebrek aan nationaal eergevoel. Dat zou het geval zijn, indien zulk een hoon en smaad niet schitterend werden hersteld.

Ook andere staten hebben van Castro's dwaasheden nu en dan ervaring opgedaan, maar *in de verte verste niet* zulke brutale, uitdagende bejegingen ondergaan als Nederland.

Hoe ontzettend hard dan ook Nederlandsche onderdanen mochten zijn getroffen, er staat nog iets anders en hoogers op het spel, dan de toch waarachtig niet geringe kwestie van den ondergang eener Nederlandsche Kolonie door de schanddaden van een arbitrair staatshoofd! Er staat op het spel *onze nationale eer*, die zóódanig is geschonden, dat een *spoedig* en *volledig* herstel daarvan dringend wordt geëischt.

Er moeten geen gunsten worden *gevraagd*, maar herstel van geschonden rechten moet worden *geëischt*, c. q. *gedwongen*. Een degelijk, waardig optreden zal ook de materieele belangen beter waarborgen, dan een zwakheid waarbij wellicht als gunst wordt toegestaan, wat in het volkenrecht als recht wordt erkend: vrijheid van verkeer!

Naar aanleiding van het zenden van de Heemskerk naar West-Indië schreef de „N. R. Ct." onder meer: „Mocht er echter onverhoopt sprake van komen, dat aan onze vertoogen tegenover Venezuela maritieme kracht moet worden bijgezet, dan verwachten wij, dat de regeering dit niet met slechts twee schepen zal willen beproeven. In dat uiterste en door geen Nederlander gewenschte geval zal Nederland in West-Indië de grootere macht moeten ontwikkelen, waarover het op het oogenblik kan beschikken."

Wij onderschrijven deze woorden, maar voegen er toch de navolgende opmerking aan toe. De „vertoogen" van onze Regeering moeten inderdaad *krachtig* zijn. Te lang, te herhaaldelijk en te grof heeft Venezuela ons gehoond en beleedigd, dan dat niet een *algeheele absoluut afdoende* genoegdoening wordt geëischt. Er mág minder dan ooit sprake zijn van een regeling, die zelfs maar den geringsten grond laat voor de veronderstelling, dat Nederland in de vernederende behandeling, die het van Venezuela onderging, berust. Geen Nederlander, die niet zou wenschen, dat Nederland zulk een *besliste* en geheel *ondubbelzinnige* genoegdoening zoude verkrijgen zonder dat een schot behoeft te worden gelost.

[illegible] in omstandigheden waaronder de geringste weifeling of zelfs maar een schijn van weifeling moet worden vermeden. De daden van Venezuela maken het stellen van *zeer besliste eischen tot genoegdoening* gebiedend noodzakelijk. Het ware, naar onze meening, daarom gewenscht geweest, dat het machtsvertoon met die omstandigheid reeds terstond in overeenstemming was gebracht, om zonder aarzelen krachtig te kunnen optreden, zoodra aan onze eischen niet op de meest ondubbelzinnige wijze wordt voldaan.

Wij kunnen dat te gereeder doen, omdat de geheele wereld erkent, dat Nederland niet alleen bevoegd, maar zelfs tegenover zich zelf en zijn onderdanen verplicht is op zulk een wijze op te treden.

Castro's handelingen wekken haat en afkeer, een zelfs ten deele berusten daarin zou spot en minachting wekken.

JACOB VAN HEEMSKERCK.

De „Jacob van Heemskerck", die den 11en Augustus door onze regeering naar West-Indië zal worden gezonden, is het nieuwste pantserschip van onze vloot met eene waterverplaatsing van 5000 ton. Het verschilt in zooverre van de vier te voren gebouwde pantserschepen, type „Koningin Regentes", dat het zwaarder bewapend, is, doch daarentegen minder kolen bergt, zoodat het met den kolenvoorraad een kleiner weg kan afleggen dan de vier zusterschepen. Voor het bepalen van den kolenvoorraad is als eisch gesteld dat het schip een afstand van 2400 zeemijl met economische vaart moet kunnen afleggen opdat het geschikt zou zijn voor de algemeenen dienst in de Europeesche wateren en in de zeeën bewesten de Kaap de Goede Hoop, waaronder ook onze West-Indische bezittingen behooren te worden gerekend. Minister Ellis, die voor den bouw van de tegenwoordige „Heemskerck" bij de begrooting voor 1905 den eersten termijn aanvroeg, wilde nl. den dienst in West-Indië doen uitoefenen, door de pantserschepen die hij voor de verdediging van het Rijk in Europa noodig achtte en waartoe, behalve de „Heemskerck", de drie schepen type „Kortenaer" behooren. Hij zond dan ook onder zijn bestuur de „Kortenaer" naar de West. Minister Cohen Stuart bracht daarin verandering en bestemde voor den dienst

in West-Indië een schip van het kruisertype, de „Gelderland". (*Residb.*)

De *N. R. Crt.* vestigt er de aandacht op, dat de „Heemskerck" met haar beperkten kolenvoorraad van pl. m. 450 ton de reis naar de West, zelfs met oeconomische vaart stoomende, d. i. bij die vaart, waarbij het kolenverbruik gering is, niet kan afleggen zonder een kolenhaven aan te doen. De „Koningin-Regentes" en de „De Ruyter" maakten de reis naar Curaçao in 20 à 21 dagen.

Toen Prins Hendrik den 22n. December 1906 de „Heemskerck" deed te water loopen, eindigde hij zijn toespraak met de woorden: „Jacob van Heemskerck", mijne beste wenschen vergezellen u op uwen weg: voer onze driekleur op alle zeeën tot roem van Koningin en Vaderland." Natuurlijk is bij het vertrek van de „Heemskerck" naar West-Indië deze wensch van den Prins die van alle goede Nederlanders.

Kapitein ter zee J. B. Snethlage, benoemd tot commandant van de „Heemskerck", is de oudste in zijn rang en komt bij de eerstvolgende mutatie in de hoogere rangen der marine in aanmerking voor de bevordering van schout-bij-nacht. Mocht nu eene verdere versterking der scheepsmacht in de West-Indische wateren noodig worden en daarmede de noodzakelijkheid ontstaan het bevel over die grootere vlootafdeeling op te dragen aan een vlagofficier, dan heeft men kolonel Snethlage eventueel slechts te bevorderen om, zonder eene verwisseling in het commando, tot den gewenschten toestand te komen. Daarmede zal dan vermeden worden, zoo herinnert de „N. R. Crt." hetgeen in 1905 in Oost-Indie is geschied, toen het eskader aldaar, bij de handhaving der neutraliteit in den Russisch-Japanschen oorlog, op 8 schepen gebracht werd en uit Nederland een schout-bij-nacht werd gezonden, om het bevel daarover te voeren. Door dien maatregel toch moest de voor het bevel over het eskader reeds aangewezen kapitein ter zee, een bekwaam en verdienstelijk hoofdofficier, als ondergeschikt commandant blijven dienen.

Ingezonden Stukken.

St. Martin.

Reorganisatie.

III.

Volgen nu de beide overige ambten onzer bestuursinrichting. Ik heb ze reeds benaamd als die van ontvanger en griffier. Zoude men ze onder een anderen naam willen benoemen, mij om 't even; om de qualificatie gaat het niet; want welke men ook neme, steeds blijven twee en dezelfde titularissen in kwestie.

Of deze beide ambtenaren noodig zijn in onze bestuurs-mechaniek, wie durft het ontkennen? Maar hoe staat het met hunne werkzaamheid? Voldoen zij in hun administratief leven aan de noodzakelijke eischen der bevolking? Een kleine opsomming der verschillende bezigheden dier ambtenaren zal de beantwoording dezer vraag vergemakkelijken. Ziethier: Ontvanger, chef van 't postkantoor, en der postspaarbank; voorzitter der Commissie van aanslag der Inkomstenbelasting; officier van Justitie bij den Raad van Justitie, ambtenaar van het openbaar ministerie bij 't Kantongerecht en als zoodanig hoofd der Politie; voorzitter der gevangenis-commissie; lid van den Gezondheidsraad; Notaris en als zoodanig Vendumeester; Griffier; klerk ter posterij en secretaris van den Raad van Politie. Alle deze betrekkingen zijn over twee personen verdeeld, en zeer ongelijk nog. (Dit is voornamelijk van St. Martin gezegd).

Deze kijk op de administratie, met die aan het gezaghebbersambt verbonden, vergeleken, kan bepaald tot zonderlinge beschouwingen leiden. Dáár drangt alles het kenmerk van een armoedige huishouding, welke zonder dienstpersoneel door vrouw en man alleen wordt bestuurd, terwijl de man na den zwaren dagarbeid nog dikwijls zijne echtgenoote in het intiem-huishoudelijke moet bijstaan; hier doet alles meer aan een welgesteld huisgezin denken, waarin de kostwinner elk uur van den dag tijd heeft tot lezing van plaatselijk nieuws en advertenties. Of,—omdat wij toch al van het mechaniek van het bestuur gesproken hebben—dáár twee wieltjes, die per dag een niet te controleeren aantal rotaties maken; hier het groote wiel met ééne ronde per etmaal......

Maar we hebben te onderzoeken, of deze beide ambtenaren te gemoet kunnen komen aan de wettige eischen der bevolking. En ik ben er ten volle van overtuigd, als ik zeg, neen. Zelfs zij, die niet met onze toestanden bekend zijn, moeten al suspicieeren, dat bij dergelijke overlading van verantwoordelijkheden het eene bij het andere moet lijden.

Toch staat men er verwonderd over—en dit is zeer zeker ter credietzijde dier ambtenaren—dat zij aan vele eischen van den dienst beantwoorden. Maar daartoe alle krachten in te spannen is niet anders dan in hun eigen belang, omdat zij steeds van uit Curaçao gecontroleerd worden. Doch is er iets, dat min of meer aan die controle ontsnapt, dan moet daarin hunne verontachtzaming gezocht worden. Niet vrijwillig, maar noodgedwongen staan zij hier schuldig.

En wat wel 't meest hierbij het loodje legt, is de rechtspleging.

't Gaat hier dus om de rechtvaardigheid; den sluitsteen van elk hecht maatschappelijk gebouw, den hartslag van het gezonde volksleven! Het tekort hierin is, als reeds gezegd, te wijten aan het gebrek aan tijd der titularissen. Doch niet alleen absoluut moet dat tijdsgebrek genomen worden. Als men weet dat de rechtspraak uitgeoefend wordt door onbevoegden, dan begrijpt men, dat dat gebrek aan tijd ook is te verstaan in relatieven zin.

Juist om hunne onbevoegdheid wordt er meer tijd gevorderd, om zich eenigermate in de wetten van het recht in te werken. Hieruit valt dus te concludeeren, dat er te weinig recht wordt gesproken, en ten andere, dat aan de eventueele rechtspleging feilen moeten kleven.

In de openbare zitting van den kol. Raad is dit jaar beweerd, dat vele vonnissen moesten vernietigd worden door het Hof van Justitie om den gebrekkigen vorm. En hierdoor is vooral het eiland St. Eustatius in een kwaden reuk gekomen.

Maar van dezen justitieelen achterstand moeten de overige eilanden geen batig saldo op hunne rekening maken, alsof zij meer of iets beters presteeren op justitieel gebied. Op alle eilanden is er gebrek aan rechtskennis. Te St. Eustatius schijnt daarenboven nog gemis aan voorzichtigheid te zijn, maar daar staat dan toch tegenover, dat de rechtvaardigheidszin er nog levendig is. Op andere eilanden mag men wat ruimer bedeeld zijn met prudentie, maar deze is wel eens zóó groot, dat [illegible] rechtvaardigheid wordt bekort. Wat is dan afkeurenswaardiger: of dat onbevoegden zondigen tegen den vorm der vonnissen; of dat zij uit een zeker egoisme, overdreven zucht tot behoud van goeden naam, de schaal der rechtvaardigheid maar laten bengelen, liever dan tegen den vorm te misdoen?

Wat er ook van zij, men mag toch den ambtenaren er geen grief van maken. Wie is de hoofdschuldige? De regeering, die zulke toestanden in het leven heeft geroepen en steeds laat voortbestaan. Reeds van vóór 30 jaren dateert deze fout in onze wetgeving. En sinds dien heeft men de fout nu eens erger gemaakt, dan weder trachten te herstellen. Vóór 1875 schijnt de rechtspleging in strafzaken over de 3 bovenwindsche eilanden alleen te St. Martin te zijn uitgeoefend. (Volkomen zekerheid heb ik hiervan echter niet kunnen krijgen). Daarna, bij verordening, dd. 1875 P. B. No. 6, kreeg de Raad van justitie te St. Martin ook in burgerlijke zaken rechtsmacht, en werd te St. Eustatius een Raad van justitie in burgerlijke en strafzaken ingesteld. De bedoeling hiervan mag goed geweest zijn, een grove fout blijft het toch. Want zoo lang de rechtsmacht ressorteert bij leeken, moet zij zooveel mogelijk gecentraliseerd worden. Decentralisatie ontsluit slechts den weg tot veelvuldiger fouten. Het algemeen belang werd dus door dergelijke verandering volstrekt niet gebaat.

De toestanden van vroeger zijn ook nog die van nu, met dien verstande, dat eenige jaren terug aan den Raad van justitie beider eilanden de bevoegdheid in burgerlijke zaken is ontnomen en overgebracht op het Hof van justitie te Curaçao. Te Saba is slechts een kantongerecht, en is gehouden zijne strafzaken te behandelen door middel van den Raad van Justitie te St. Eustatius.

De ontneming der bevoegdheid in burgerlijke zaken aan die Raden is alweder een lapmiddel. Behalve dat die maatregel is doorgedreven onder protest van al de bewoners der eilanden, heeft het nog ten gevolge gehad, dat burgerlijke zaken niet dan zelden meer aan de orde komen. De procedure immers is nu te kostbaar.

In welke vreemde rechtstoestanden onze bevolking is geraakt door dergelijke onbestemde rechtspleging, daarvan zal ik geen voorbeelden geven. Men begrijpt genoeg, dat de rechten der zwakken door die der sterken worden doodgedrukt. En toch, we lezen in het Reglem. op het Beleid der Regeering, art. 4: Slavernij wordt in de kolonie niet geduld. (!!)

Aan deze ordeloosheid, nonchalance, willekeur, moge nu toch eens een einde komen! Een solide rechtspraak is een eerste vereischte. Niet alleen om alle misdaden te straffen, maar ook elk wanbedrijf. Vooral correctioneel straffen hebben zij noodig, onder wie op intellectueel gebied nog zoovele wilden ronddolen. Een goede rechtspleging zal meer paedagogisch werken dan al die scholen met haar opvoeding in „maatschappelijke en christelijke deugden." Waarlijk een groot veld ligt hier open voor reorganisatie! Maar dan moet men zich op zuiver standpunt plaatsen nl. op het algemeen belang, en niet allereerst op dat der bezuiniging. Ondervinding leert, dat de bezuinigingstheorie in deze leidt tot eene bezuiniging op de rechtvaardigheid, of tot zuinig rechtspreken. Neen, in onze omstandigheden moet het wachtwoord zijn: een goede, dus voldoende rechtspleging op de minst kostbare wijze.

G.

Geachte Heer Redakteur,

Met genoegen las ik in uw voorlaatsten uitgegeven courant het ingezonden stuk „Reorganisatie" afkomstig van St. Martin, geteekend G.

Zou dit door denzelfden G van de ingezondene correspondentie, op wier grepen uit de Koloniale Begrooting ik iets had af te dingen, geschreven zijn?

Indien zulks het geval is, dan moet ik hem toeroepen: „Toco los cinco," het bureaucraatgeurtje was eene vergissing van mijn kant, want waar, kalm en logisch leidt hij ons dezen keer op den weg van verbetering.

Dit stuk van G is van des te meer nut, nu dat er eene commissie van Reorganisatie is benoemd.

Niet dat ik mij vermeet het werk van deze Commissie vooruit te loopen, maar kwaad kan het toch niet, waarde G, gezamentlijk onze krachten in te spannen om die obsolete staatkunde: „Een staat van zaken te bewaren dien het Rijk in zijne koloniën bestendigd zou wenschen te zien," enz. enz. te doen verbannen naar het schoolmuseum, waar zij thuis behoort.

Geene luitenant-kolonels noch kolonel-gezaghebbers hebben de eilandjes noodig, ook Curaçao niet, doch wel eenvoudige, brave burgervaders of meesters naar gelang de kinderkens zich gedragen.

Uit de Gemeente of Raden van politie gekozen als eerste en tweede candidaat, zooals dit nu plaats heeft bij den Kolonialen Raad en voorgedragen door den Gouverneur aan H. M. om eene keuze te doen, kunnen deze, tevens kantonrechters en voorzitters van den Raad, met eene kleine toelage voor kantoorbehoeften, bijgestaan door eenige leden van den Gemeente- of Raad van Politie, al het werk verrichten, dat de tegenwoordige Gezaghebbers doen.

De verschillende Departementen van Bestuur kunnen onder die leden verdeeld worden; zooals Openbare Gezondheid, Orde en Veiligheid, Open baar en Bijzonder Onderwijs, Openbare Werken, Straten en Wegen.

De waarneming dezer betrekkingen, zijnde honorifiek, met ijver vervuld door patriotische inwoners, zou de Administratie geen cent kosten.

Elk kwartaal of half jaar kan een gediplomeerde rechtsgeleerde als Voorzitter van den Raad van Justitie op St. Eustatius en St. Martin met twee honorifieke leden van den Raad van Politie de strafzaken afdoen.

Ontvanger, tevens Ambtenaar van het Openbaar Ministerie en Directeur van het Hulppostkantoor en Griffier tevens Notaris en Hypotheekbewaarder moeten gesalarieerde Koloniale Ambtenaren blijven.

De Loods-Havenmeester, alsmede Ambtenaar van de Recherche en klerken op het Postkantoor en bij den Ontvanger kunnen als Gemeente-ambtenaren zonder recht op een koloniaal pensioen aangesteld worden.

Ziedaar, waarde G, volgens mijne nederige opinie in hoofdtrekken neergelegd en zeker wel volgens uwe denkbeelden de grondslagen eener eenvoudige Reorganisatie en groote bezuiniging in bestuurskosten voor onze kleine en arme kolonie.

Vurig wenschende spoedig de invulling van dit geraamte uit uw welbesneden pen te zien verschijnen in onzen waren en degelijken „Amigoe di Curaçao", noem ik mij na den Heer Redacteur voor het ingeruimd plaatsje hartelijk dank gezegd te hebben,

Dr. C. A. ZEPPENFELDT.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Koninginnedag.

Het zal wel onnoodig wezen de Burgerij van Curaçao op te wekken tot vlaggen op Harer Majesteits verjaardag. Veeleer meenen wij een woord te moeten spreken tot kalmeering van de geestdriftig gestemde gemoederen. Men zou zich kunnen laten misleiden door een verkeerd gevoel van vaderlandsliefde, meenend, dat geen vreemdeling zich voegen mag bij onze nationale hulde aan onze veel geliefde en geëerbiedigde Koninginne.

Vergeten wij niet, dat wij troebele tijden beleven. De omstandigheden zouden zoo licht aanleiding kunnen geven tot vertroebeling van onze reine, zuivere feestvreugde.

Alle manifestatie blijve achterwege.

CURAÇAO HEEFT NIETS TEGEN VENEZUELA, NOCH TEGEN DE VENEZOLANEN.

Wij betreuren het alleen, dat het het rijke, vruchtbare land is overgeleverd aan een slecht bestuur. Nu President CASTRO niet slechts in zijn eigen land, maar ook hier, op Nederlandsch onafhankelijk grondgebied, zijn willekeur voor wet wil laten gelden, heeft ons volk zich rechtmatig verzet en het Moederland gevraagd ons te verdedigen en te verlossen van dien willekeur.

CURAÇAO HEEFT NIETS TEGEN VENEZUELA, NOCH TEGEN DE VENEZOLANEN.

Integendeel, de Venezolanen zijn onze naaste buren, onze vrienden, van velen onzer de familieleden.

Mochten ook zij met ons willen feestvieren op den verjaardag van onze Koningin, dan is dit slechts een bewijs, dat zij ons begrepen hebben en ons daarvoor dank brengen.

PROGRAMMA

van het Concert door de Weesjongens van Sta. Rosa te geven, op Maandag 31 Augustus des avonds van 6—7 uren in de kiosk Wilhelmina.

1. Tiro a segno, marcha.	Pancrat.
2. El Foro, valzer,	Bartolini.
3. I Masnadieri, duetto,	G. Verdi.
4. Un caro sorriso, polka	S. Papa.
5. Minuetto, op. 49.	L. v. Beethoven.
6. Esposizione, marcha	Corridori.
7. Barbiere di Siviglia, Cavatine	Rossini
8. Castelfidardo, valzer,	Grasso.

Een wanklank.

Aan de voorkomende vriendelijkheid van onzen geachten Collega *El Imparcial* danken wij de gelegenheid onderstaande hatelijkheid aan de Curaçaosche Pers, en in 't bizonder aan het adres van de *Amigoe*, aan onze Lezers te kunnen mededeelen. Wij danken dezen Collega zeer voor de toezending van het volgend entrefilet uit *Onze West* van Suriname (31 Juli)

CURAÇAO-VENEZUELA.

Blijkens de telegrammen is het op Curaçao gekomen tot vijandige betoogingen tegen Venezuela.

Is dit eensdeels begrijpelijk vanwege de onhebbelijke houding van president Castro tegen Curaçao, anderdeels zullen de opzweepende artikelen in de Curaçaosche pers, met name in de Amigoe di Curaçao, die bepaald sensationeel werd, tot deze betreurenswaardige feiten niet weinig hebben bijgedragen.

Consul van Venezuela op Curaçao is de heer Roberto Lopez. De persoon van Gramcko die volgens de telegrammen werd aangevallen wegens een beleedigend artikel over Willemstad, moet dus een ander zijn.

De Consul van Venezuela heeft Curaçao verlaten, zeer verstandig. Te voren reeds had de Hollandsche Minister-resident Caracas verlaten Hij heeft zijn paspoort *gekregen*. Dit laatste geeft te denken.

De berichten uit Curaçao geven den indruk, alsof men Nederland *dwingen* wil tot optreden tegen Venezuela. Gemakkelijk is dit niet. Bombardeert men kustplaatsen in Venezuela, dan zijn het meerendeels de vreemdelingen die daarvan de slachtoffers worden. De meeste Venezuelanen hebben hunne plantages en andere bezittingen in het veilige binnenland.

Doeltreffend zou alleen zijn een blokkade van Venezuela, doch daarvoor zou medewerking van andere Mogendheden vereischt worden.

Intusschen in het niet onwaarschijnlijk, dat Castro als weerwraak de Hollanders die in Venezuela gevestigd zijn, wegjaagt."

De Vrijmoedige van Donderdag ll. nam aanstonds den handschoen op en verdedigde zijne Collega's ridderlijk. De verdediging is zoo afdoende, dat wij er geen woord aan hebben toe te voegen, tenzij een oprecht woord van dank voor dit schitterend bewijs van collegialiteit.

De Vrijmoedige schreef: „*Onze West* van Paramaribo, schrijft de betoogingen, die laatstelijk hier hebben plaats gehad, voor een gedeelte aan de "opzweepende" artikelen van de Curaçaosche pers toe. De plaatselijke persorganen, die in zake de moeielijkheden met Venezuela de belangen der kolonie hebben verdedigd, zijn met geestkracht opgekomen tegen het onrecht, dat door die republiek tegen haar gepleegd werd en hebben met nadruk gewezen op de verplichting, die op Nederland rust, om voor diens mishandelde kolonie in de bres te springen. Tuschen het eerlijk vervullen evenwel van dezen plicht eener pers, die op de hoogte van hare taak is, en het „opzweepen" b. v. van de gemoederen, — zooals *O. W.* waarschijnlijk bedoelt, — is een hemelsbreed verschil!"

Koloniale Raad.

Toezicht op stoomketels

Memorie van Antwoord.

Naar aanleiding van den in 't voorloopig verslag over deze ontwerp-verordening uitgedrukten wensch van vele leden om eenige nadere inlichtingen te ontvangen omtrent de redenen, die het Bestuur geleid hebben tot indiening dezer ontwerp over te gaan, heeft de Gouverneur de eer het volgende ter kennis van den Raad te brengen.

De commissie, welke in Nederland benoemd is om de zoogenaamde stoomwet te herzien, heeft voornamelijk ten doel om overeenstemming te brengen in de bestaande voorschriften voor Nederland en die voor Nederlandsch-Indië, welke laatste nogal eenige vage en soms van de stoomwet afwijkende bepalingen bevatten, waardoor een ketel geschikt voor Nederland, zulks niet altijd voor hare koloniën is, terwijl verder bij de opnieuw te maken wet zeker rekening gehouden zal worden met de zeer samengestelde stoomketels, welke op de groote nieuwere vaartuigen gebruikt worden.

Bij het aan den Raad aangeboden ontwerp is rekening gehouden met het vereischte, dat een stoomketel, voldoende aan de thans in Nederland bestaande bepalingen, zulks ook aan die van het ontwerp doet, terwijl bepalingen voor de zeer samengestelde ketels van den nieuweren tijd gemist kunnen worden, omdat die ketels hier voorloopig wel niet in gebruik genomen zullen en kunnen worden.

Aangezien er nu misschien nog langen tijd verloopen kan, alvorens de bovengenoemde commissie tot een definitief voorstel komt en het misschien nog veel langer zal duren, alvorens die voorstellen tot wet zullen zijn geworden, heeft ondergeteekende gemeend, — waar het, zooals reeds gezegd in de memorie van toelichting, de dringende noodzakelijkheid gebleken is om de bestaande bepaling omtrent stoomketels te herzien, en tevens de ondervinding geleerd heeft, dat de herziening daarvan spoedeischend is,— tot de indiening van het onderhavig ontwerp over te gaan, te meer daar het aangeboden ontwerp, volgens menschelijke berekening, geruimen tijd zal voldoen aan de eischen, welke aan een dergelijke verordening voor de kolonie Curaçao gesteld mogen worden.

In de verwachting door het vorenstaande aan den in den hoofd dezes vermelden wensch te hebben voldaan, durft ondergeteekende de hoop te mogen koesteren, dat de Raad bereid zal zijn tot de behandeling van het aangeboden ontwerp over te gaan en daaraan wel zijne goedkeuring zal willen hechten."

Regenval.

Gedurende de maand Juli

		mM.
Fort Amsterdam		4,7
Plantage	Savonet	6,5
„	Knip	5
„	Klein Sta. Martha	21,7
„	Siberie	28,5
„	Cas Chikitoe	2,9
„	Gr. St. Joris	7,5
„	Fuik	19,8
	Hoffi abao	12,7
	Sta. Rosa	10,3
	Beekenburg	2,8
„	Noordkant	17

Kabelnieuws.

Reeds de vorige week konden wij mededeelen, dat Nederland zijn antwoord aan Venezuela had verzonden den, maar den inhoud niet zal openbaar maken, alvorens President CASTRO de officieele stukken in handen heeft.

Dit antwoord behelsde niet veel meer dan een bericht van ontvangst der „Nota", omdat de Regeering tot verdere beslissing eerst de komst van den Heer DE REUS wenschte af te wachten.

Officieus ontving de Regeering een copie van de tweede Nota, welke wij NOTA-LÓPEZ zullen noemen, om haar te onderscheiden van de eerste, welke wij NOTA-DE REUS zullen doopen.

Van buiten af kwam de Regeering dus in het bezit van een copie, de officieele NOTA-LÓPEZ was nog niet in haar bezit. Wie weet of ook nu weer niet eerst de *Constitucional* werd verzonden en later de brief!

In den morgen van 25 Augustus hield het Kabinet ministerraad om lang en breed den text dezer tweede Nota (Lopez-Gelderland-Maria Abigail) te bespreken. Men kwam tot de slotsom, dat de verschillende uitdrukkingen van deze Nota het niet meer geloofwaardig maakt, dat door minnelijke schikking een einde zou gemaakt kunnen worden aan de gerezen geschillen.

Geen arbitrage dus, maar machtsvertoon.

Des namiddags vijf uur kwam de Heer DE REUS in den Haag, begaf zich onmiddellijk naar Buitenlandsche Zaken en had den volgenden morgen, 26 Augustus, een onderhoud met Mr. MAREES VAN SWINDEREN, Minister van Buitenl. Zaken.

H. Baron van Asbeck.

— Bij Kon. besluit is: de kapitein ter zee W. D. H. BARON VAN ASBECK eervol ontheven van het bevel over Hr. Ms. pantserdekschip „Gelderland"; met den datum, waarop hij dat bevel aan zijn opvolger zal overdragen, is het commando over genoemden bodem opgedragen aan den kapitein ter zee G. P. VAN HECKING COLENBRANDER.

't Zal velen met ons spijten, dat juist nu, nu de marine er misschien heet voor komt te staan, Kolonel VAN ASBECK zijn post moet verlaten om een hoogere te bezetten. Wij hebben ZHEG. leeren kennen als een koen zeevaarder en kalm gezagvoerder. Daarbij, meer dan eens getuigde de Kolonel VAN ASBECK openlijk, de Kolonie Curaçao een goed hart toe te dragen en toonde hij de goede eigenschappen der Curaçaonaars te kunnen waardeeren, iets wat, jammer genoeg, juist niet van alle marine-officieren gezegd kan worden. Kolonel VAN ASBECK telt onder de voorname Burgers zeer veel vrienden

Wij wenschen ZHEG. geluk met de bizondere onderscheiding hem te beurt gevallen, benoemd te mogen worden tot Directeur van het Koninklijk Instituut van Marine.

De *Cur. Cour.* wees er gisteren op, hoe men in Venezuela gaarne zou willen gelooven, dat de Kolonel gepromoveerd werd om hem te amoveeren en te verwijderen. Men wil daar in deze promotie een bewijs zien, dat CASTRO gelijk had en de *Gelderland* de vlag der forten had moeten salueeren.

Zij toonen zich hiermede niet alleen dom, maar nog eigenwijs en stijfhoofdig bovendien.

Reeds vóór den beroemden tocht naar La Guaira, of zeker onmiddellijk daarna, was de promotie van den Kolonel hier bekend en staat in ieder geval in niet het minste verband met de Venezolaansche quaestie.

Welkom!

Gisterenmiddag is de lang verwachte de *Heemskerck*, binnengestoomd, onder het donderen van 't geschut, het spelen der volksliederen. Aan weerszijden der haven stond een groote menigte volks, die zoo luide juichte, dat men zou gaan meenen, dat de overwinning op Castro al behaald is.

De état-major van het schip, bestaat uit de volgende hoofd- en verdere officieren der zeemacht: kapitein ter zee Snethlage. commandant; kapt. luit. t. z. Albarda; luit. t. z. 1e. kl. Commijs en Schreuders; luits. t. z. 2e kl. Tollenaar, Van Hengel, Warnsinck, Wijers, Van Heteren, Brouwer; adelborsten 1e. kl. W. Maurits, Rom Colthoff, Van der Stad, Greve, Wijnaendts, Vogelsang, Etty; 1e luit. der mariniers De Kock; off.-mach. 1e kl. Jobsis; off.-machinist 2e kl. Van Horssen; officier van adm. 1e kl. Schilt; off. v. gez. 1e. kl. Sikkema; off. v. gez. 2e. kl. Ketting.

Draadlooze telegrafie.

Er zijn nu met de Heemskerck monteurs en werklieden medegekomen om draadlooze telegrafie op de Gelderland aan te brengen.

Stadsreiniging.

Gedurende de laatste acht dagen werden in het fiscalaat aangebracht en verbrand:

164 ratten.
923 muizen,

alzoo in het geheel reeds:

3299 ratten,
15212 muizen.

De werkzaamheden gingen hun gewonen gang, 42 karren oude rommel werden uit verschillende woningen verwijderd en verbrand.

Pest.

Op Trinidad heerscht geen pest meer; de quarantaine is in zooverre opgeheven, dat schepen, komende van dat eiland, vrij zullen worden toegelaten, mits zij geen lading van daar voor de Kolonie Curaçao bestemd aan boord hebben.

In Caracas schijnt de ziekte nog te woeden, althans de quarantaine voor schepen komende van La Guaira of Puerto Cabello werd nog niet opgeheven. Gisteren kwam de *Merida* niet binnen, maar na de mailzakken te hebben afgeven, stoomde zij onmiddellijk door naar de quarantainebaai.

Wedstrijd.

Hedenmorgen werd het Koninginnefeest door de militairen ingeleid met verschillende openbare wedstrijden als roeien, mastklimmen, ringsteken enz.

K. W. I. M.

De Hollandsche boot zal vooreerst noch op haar heen- noch op haar terugreis de kustplaatsen van Venezuela aandoen.

Werkverschaffing.

Het zal eene ware voldoening zijn voor het Bestuur, zoo juist op tijd gelden tot werkverschaffing in Nederland te hebben aangevraagd. Van alle kanten komen de werkloozen opdagen om zich op te geven aan het Departement van Openbare Werken. Velen konden worden geholpen, maar, helaas, velen ook moesten worden weggestuurd met de belofte, dat zij de volgende week aan de beurt zouden komen.

Maandagmorgen alleen moesten ± 70 mannen worden afgewezen.

De armoede en werkloosheid blijkt veel algemeene dan men zich had voorgesteld. Bij wijze van werkverschaffing wordt het woonhuis van de plantage *Rust*, door het Gouvernement aangekocht, naar men zegt, tot toekomstige standplaats van den Districtmeester van het 2e district, in orde gebracht, de weg langs het Waaigat op Pietermaai wordt verbreed, *Bao di Cerce* in de benedendistricten wordt een put gegraven, etc.

Een weg *achter Scinpost*, waar een paar honderd menschen wonen, zou nu ook zeer goed kunnen worden aangelegd.

Jammer, dat het Gouvernement nog slechts over weinig hoedenstroo kan beschikken.

Zou het misschien ook aanbeveling verdienen, dat het Gouvernement bijtijds zorgde voor een flinken voorraad plantzaad, om dat onder het arme volk, als de regen invalt, te verdeelen, opdat men weer aan 't planten kunne gaan en zorgen voor de toekomst, zoodra de regen valt.

Wij vreezen maar al te zeer, dat er door de heerschende armoede, volgende op den schralen oogst van verleden jaar, zeer weinig plantzaad zal zijn overgebleven. En het zou toch te betreuren zijn als bij een goed regenjaar geen oogst kon worden binnengehaald, omdat er niet gezaaid werd. De ellende, welke dan zou ontstaan, ware eenvoudig niet meer te boven te komen. Het kosteloos verschaffen van plantzaad, dunkt ons een zeer verstandige manier van werkverschaffing.

Steun voor den Handel.

In aansluiting met wat wij vroeger reeds hierover schreven, diene het volgende.

Volgens de laatste berichten uit Venezuela, is de wisselkoers in het land gestegen tot 1.42. Dit wil zeggen dat een Dollar, betaalbaar in New-York 30 dagen na zicht van den wissel, verhandeld wordt in Caracas voor 1.42 peso sencillo, of omgerekend tegen den vasten koers van het Venezolaansche zilver op Curaçao, voor Fl. 2.556.

Dezelfde dollar kost hier op het eiland 2% premie, dus fl. 2.55, zoodat het, theoretisch redeneerend, den koopman in Venezuela een klein voordeel zou afwerpen, indien hij Venezolaansch zilver naar Curaçao zond om hier Dollarwissels te koopen. Practisch is dit, onder de tegenwoordige omstandigheden, niet mogelijk, in de eerste plaats kan geen zilver worden binnengebracht en buitendien zou bij vermeerdering de vraag naar Dollarwissels de koers niet op 2% blijven.

Maar ik vraag mij af, of de toestand, zooals hij is, wel gezond mag worden genoemd.

Het is nu eenmaal een feit dat de gouden standaard van onzen nabuur niet op bijzonder soliede basis rust; de goudvoorraad die de nominale waarde van het zilver moet garandeeren, is buiten verhouding klein en degene, die een som zilvergeld voor goud zou willen inwisselen, heeft niet de minste kans op succes. Waarom het zilver nog zoo hoog staat, is velen een raadsel, het is alsof de Kooplieden onderling waren overeengekomen, dien prijs te handhaven, om de algemeene debacle, die eens zal moeten komen, zoolang mogelijk uit te stellen.

Kan het Gouvernement door tijdig maatregelen te nemen zulk een algemeene „Krach" niet voorkomen?

Teruggeroepen.

President CASTRO heeft ook den Heer J. RIVAS, bewaarder van de archieven op Bonaire, terug geroepen. Een kustbewakingsvaartuig kwam hem halen, maar de Heer RIVAS was reeds naar Curaçao vertrokken.

Eveneens riep CASTRO alle Venezolaansche Consuls van de Engelsche Antillen, zooals Trinidad en Barbados, terug.

Uitvoer van wapenen.

Een verzoekschrift om het verbod van uitvoer van wapenen op te heffen werd dezer dagen den Gouverneur aangeboden. ZHEG. antwoordde, dat bereids de aandacht der Regeering op dit verbod gevestigd was en opnieuw Haar aandacht daarvoor zou worden gevraagd.

Goudmaatschappij „Aruba."

Tot onze groote verwondering zagen wij in eene correspondentie, voorkomende in *La Cruz*, dat de nieuw opgerichte goudmaatschappij „Aruba" nog geen concessie van het Gouvernement heeft gekregen tot exploitatie der goudmijnen aldaar, Zoude het zoo gewaagd wezen, als deze nieuwe maatschappij concessie kreeg tot exploitatie onder beding, dat deze concessie van jaar tot jaar, moet worden verlengd.

Dat men den Arubianen minstens gelegenheid geve te toonen, wat zij kunnen. Wie weet, of de proef niet erg mee zal vallen. Practische ondervinding van den mijnbouw bezitten ze voldoende.

Steun voor den landbouw.

Zeer terecht klaagde ons een planter zijn nood, dat men in dezen drogen, armoedigen tijd wel denkt aan de sjouwers, handwerkslieden, ambachtslui en kooplieden en schippers, maar dat met geen enkel woord zelfs gesproken werd over de Planters, die toch ook onder de algemeene malaise zeer gedrukt worden. Veevoeder ontbreekt, de beesten verhongeren en sterven, in plaats van zich te vermenigvuldigen. Melk is er slechts zeer weinig om verkocht te kunnen worden, het kleine vee maakt geen prijs, omdat de menschen geen geld hebben, de kippen leggen geen eieren.

Door dat er geen geld in de stad is, vinden groenten en vruchten weinig aftrek.

Alleen houtskool brengt nog wat op, maar daarvoor moet men een ezel en kar onderhouden, loon voor branden en vervoeren betalen, zoodat er al bitter weinig overschiet.

Komt er regen, dan genieten de planters eerst over een paar maanden de voordeelen, als die er komen, en de oogst niet tegenslaat, en intusschen zullen weder zeer veel jonge beesten sterven door het natte weder en het groene voeder.

Landbouwcrediet zou hen kunnen helpen als het maar niet werd verleend onder zulke bezwarende voorwaarden. De eene planter blijft niet gaarne borg voor den ander, omdat zij beiden weinig te verliezen hebben. En opdat de veestapel een borg zij, moet men nog al aardig wat bezitten en loopt kans vele beesten voor lagen prijs te moeten verkoopen als de termijnen verloopen en men terug betalen moet.

Als het onmogelijke daardoor niet wordt gevraagd, zouden de Planters gaarne zien, dat hun bij het verleenen van crediet, wat langer tijd werd gegund om op hun verhaal te komen, alvorens interest te moeten betalen of een gedeelte der som af te lossen.

PROGRAMMA

VAN HET VOLKSFEEST TE GEVEN DOOR HET BESTUUR VAN CURAÇAO OP DEN 31sten AUGUSTUS 1908 TER VIERING VAN DEN VERJAARDAG VAN H. M. DE KONINGIN.

1e. DES VOORMIDDAGS 8.30 UUR,

VÓÓR HET GOUVERNEMENTSHUIS.

Westrijd op schuingestelde planken. (10 prijzen van f 1.—).

2e. DES VOORMIDDAGS 9.30 UUR,

OP HET WILHELMINA-PLEIN.

Wedstrijd in ledige vaten. (10 prijzen van f. 1—).
(Opgeluisterd door de muziek van het Curaçaosche Weerbaarheids Korps)

3e. DES VOORMIDDAGS 10 UUR,

AAN DE OVERZIJDE WATERKANT.

Mastklimmen (5 prijzen bestaande uit verschillende voorwerpen.)

4e. DES VOORMIDDAGS 11 UUR,

AAN DE „DE RUYTERKADE".

Verzamel-plaats „Emma School" 10.45 uur.)

Vliegerwedstrijd (Prijzen: 3 prijzen voor de mooiste vliegers; 3 prijzen voor de grootste vliegers; 3 prijzen voor de hoogstopgaande vliegers. 1ste prijs f 3. 2de prijs f 2. 3de prijs f 1.

5e. DES NAMIDDAGS 1 UUR.

Uitdeeling van versnaperingen en speelgoed aan de kinderen op de verschillende armenscholen.

6e. DES NAMIDDAGS 2 UUR,

VAN AF DE KERK „ROZENKRANS" OP PIETERMAAI NAAR DE BRUG „GOUVERNEUR VAN DE BRANDHOF,"

(Verzamelen om 1.45 uur op het plein vóór de kerk.)

Wedstrijd in visschers-canoes:

a. bemand met 3 personen. 1ste prijs f 7,50. 2de prijs f 5. 3de prijs f 2,50.

b. bemand met 2 personen. 1ste prijs f 5.— 2de prijs f 3.— 3de prijs f 2.—

7e. DES NAMIDDAGS 3 UUR,

LANGS HET „DE R[illegible] DE MARKT NAAR DE KERK „ROZENKRANS"

Westrijd op ezels. 1ste prijs f 5.— 2de prijs f 3.— 3de prijs f 2.—

8e. DES AVONDS 6—7 UUR.

Muziekuitvoering in het WILHELMINA PAVILJOEN, Overzijde, door de kapel van de weesjongens van Santa Rosa.

9e. DES AVONDS 7—8 UUR.

Muziekuitvoering vóór het het Gouvernementshuis door de Militaire kapel.

10e. DES AVONDS 8 UUR.

Luisterrijk vuurwerk op het Molenplein, Overzijde.

De commisie van het Volksfeest noodigt de ingezetenen van Curaçao beleefdelijk uit, op dien dag te vlaggen, en des avonds hunne woningen te illumineeren.

Curaçao, den 1n. Augustus 1908.

De Voorzitter:
L. SCHUTTE.
De Secretaris:
JULIUS L. PENHA JR.

Buitenland.

New-York Times, 2 Aug.

De Hoogste Chef van de Hooge Landen, zooals hij zich zelf noemt, steunt slechts op het wetteloos element.

Venezuela is een natie in talrijkheid gelijk aan de bevolking van de Staten New-York en New-Yersey te samen. Zijn grondgebied is grooter dan de uitgestrektheid van Duitschland, Engeland en Japan te samen. Het heeft een uitvoerhandel van $ 15.000.000 en een invoer van ongeveer $ 9,000.000. Zijn nationale schuld bedraagt ongeveer $ 45,000,000 en zijn nationale rijkdom is zoo ontzettend groot, dat hij bij geen mogelijkheid onder statistieken gebracht kan worden. Gedurende de negen jaren is dat rijke volk onder het bestuur geweest van den meest eigenaardigen autocraat, die ooit de volkeren der aarde getard en gesard heeft. Op 't oogenblik ligt hij overhoop met Holland en men zegt, dat eene Hollandsche vloot. op weg is naar La Guaira. Er zijn maar weinig karakters merkwaardiger dan

dat van Cipriano Castro. De schets, die volgt, werd geschreven door iemand die de fortuin en gelegenheden had om een nauwgezette studie te maken van dezen „Egel der Andes".

(Wij kozen met opzet dit woord, ofschoon het Engelsche veel teekenachtiger is. Wij geven de schets gelijk zij staat in de „N. Y. Times" maar nemen niet alle uitdrukkingen voor onze rekening. Red. Amigoe.)

Als „klein, aardig Holland" het middel kon vinden om het voetje te lichten aan Cipriano Castro, den veedrijver van de Andes, die jarenlang zich zelf heeft weten staande te houden als Dictator van het ongelukkig Venezuela, dan zou het aan de beschaving en den vrede een grooteren dienst bewijzen dan al de Haagsche Conferenties tot nog toe hebben kunnen bewerken.

De betrekkingen van Holland met Venezuela zijn uit den aard der zaak veelvuldig en belangrijk ter oorzake der ligging der Hollandsche kolonies Curaçao *en Suriname* (?), dicht bij de kust van de achterlijkste (ten minste op politiek gebied) republiek van Latijnsch-Amerika. Die verhoudingen zijn langen tijd strak gespannen geweest, tot brekens toe, en reeds drie jaar geleden beklaagde zich de voorganger van den Holl. Gezant—, die verleden week Caracas verliet, beladen met den smaad en de verachting van den kleinen veedrijver uit de Andes,— in het Paleis van Miraflores over de beleedigende manier, waarop hij in het Ministerie van Buitenlandsche Zaken behandeld werd door Castro's trawanten.

De waarde van onwetendheid.

De waarheid is, dat Castro, die zonder eenige opvoeding, geweten, of scrupulen is, daardoor juist zoo hoog staat bij vele zijner landslieden uit de Andes, menschen van gemengd ras en met antecedenten, die geen wet kennen. Gedurende vele jaren had Castro geen anderen omgang met de nette klassen van zijn land als de cipier heeft met zijne gevangenen, en de inbreker met degenen, die hij uitschudt. De eene Europeesche en Zuid-Amerikaansche Mogendheid na de andere heeft zich uit zelfrespect genoodzaakt gezien de betrekkingen met den „boozen man" van Caracas af te breken. De vertegenwoordigers van Columbia, Chili, de Vereenigde Staten en Frankrijk gingen heen, en nu zelfs de onnoozele, lijdzame gezant van Holland, zoodat tegenwoordig, de diplomaten, die in Caracas achterbleven gemakkelijk in een rijtuig voor vier personen kunnen rondrijden.

De huisvijanden van den Dictator zijn in het Buitenland. Gral. Matos, die op een bittere wijze ondervond, dat een revolutie in Venezuela, niet de gemakkelijke zaak is, die men in zijne jeugd met glacé-handschoenen kon klaarspelen, schijnt te Parijs gelukkig, tevreden en eerzaam te leven. Wij kennen zijne neigingen niet, maar gelooven niet, dat hij verlangt naar een tweeden strijd om de overblijfselen van het Dictatorschap.

Gral. Hernandez, de eens zoo gevierde „Mocho" schijnt veel van zijn vroeger aanzien en zijne populariteit verloren te hebben.

Behandeling van een mededinger.

Toen de Europeesche Mogendheden hunne blokkade der Venezolaansche havens begonnen, lag de ongelukkige Hernandez tengevolge eener in de geboorte mislukte revolutie tegen Castro (zoodat deze kon zeggen, dat ze nooit begonnen was,) te kwijnen in de gevangenis van den *Libertador* te Puerto-Cabello. (Een zonderlinge naam voor een gevangenis!) Uit zijne ondergrondsche cel, waar rhumatisme en vroegtijdige ouderdom hem doorknaagden, deed hij een beroep op Castro, om hem eene kans te geven, den gemeenschappelijken vijand, den vreemdeling, te bevechten. Castro zag dat er te winnen was en gaf Hernandez eene gedeeltelijke vrijheid; maar toen de vrees voor de vreemde Eskaders voorbij was, maakte hij een eind aan alle gevaar, dat kon ontstaan door de voormalige populariteit van den Mocho, en dwong hem om den post van Venezolaansch Consul te Philadelphia aan te nemen.

Er is nog een andere krachtigere mededinger naar het Presidentschap en dat is Gral. Rolando, die Matos' luitenant te velde was. Rolando was tot voor weinige dagen in New-York, waarschijnlijk bezig om voor eigen rekening een revolutie op touw te zetten. Ik ben geneigd aan te nemen, dat, al zouden de beste elementen des lands Rolando in hun hart welkom heeten, als hij succes heeft,— toch niemand een vinger voor hem zal uitsteken, zoolang Castro zijne gezondheid en krachten behoudt; al beweren dan de gewone stervelingen, dat die reeds lang ondermijnd zijn door het leven van uitspattingen, dat hij leidt, toch zal hij zich weten staande te houden tegen de binnenlandsche vijanden.

De woeste Andinos, waaruit zijne gewapende macht bijna uitsluitend bestaat, aanbidden hun rooverhoofdman. Wat er ook gebeure, hén besteelt hij niet, dat is zeker. Castro is buitengewoon edelmoedig voor zijne trawanten, en al houdt hij dan ook het leeuwenaandeel van het land voor zich zelf, hij ziet het graag, dat zijne soldaten in beteren doen zijn en meer geld hebben, dan ooit te voren een Venezolaansche krijgsman.

Hij is niet ondermijnd door de zorgen van zijne positie; omdat hij alle verantwoordelijkheid zeer licht opneemt, en de genoegens van Parijs hem weinig aanlokken. Het geld, dat hij heeft gevraagd, geleend en genomen, is niet in Parijs uitgezet voor de dagen van val en ballingschap, zooals de gewoonte was van de meeste zijner voorgangers, maar staat gereed in brandkasten voor 't geval van nood.

Castro heeft ijverig gewerkt aan de uitvoering van een ontwerp van bond tusschen de Noordelijke Republieken van Zuid-Amerika onder zijne leiding. Hij slaagde niet.

Zijn ongelukkige inval in Colombia was de duidelijkste openbaring van zijn plan, waar hij nooit van afgeweken is. Zijne diplomatieke samenzwerigen om tot dat doel te komen, zijn ook mislukt en hebben hem verbitterd en geschikt en bereid gemaakt tot elke avontuurlijke en gewaagde onderneming als hij maar de geringste kans ziet, om zijne grootsche droomen te verwezelijken.

Zijn regiem betitelt hij als het Regiem der Restauratie. In menig openbaar document of toespraak heeft hij dien term uitgelegd en verklaard: Bolivar overwon en verdreef de Spanjaarden; zoo wil hij (Castro) de cosmopolitische Maatschappijen en de vreemde zakenmenschen, die zich over Venezuela verspreid hebben en het land controleeren, uitdrijven en hun een slag toebrengen zoo hard als Bolivar aan de Spanjaarden

„Zij zijn veel beter gewapend, en „sterker in strijders en geld dan de „vijanden van Bolivar," zei Castro, „onlangs, „maar er uit zullen zij, en „ik zal niet rusten vóórdat het eco„nomisch leven en de politieke ad„ministratie geheel en al in Venezo„laansche handen zijn. Mijn droom „is de republieken van het Noorden „van Zuid-Amerika te verjongen „door ze te vereenigen tegen de bar„baren van Europa en het andere „Amerika."

Dat is ondankbaar van den man, dien wij vijf jaar geleden (onverstandig, dunkt mij) gered hebben uit gewapende handen, en die zijn dag had in het vredeshof van den Haag waar Mr. Bowen, de bekwame Amerikaansche Gezant, zijn advocaat was. Maar zoo is het karakter van dien man, die op zijne knieën bad om de diensten van Mr. Bowen, maar toen de zaak geregeld was, in de pers van Caracas eene bespottelijke campagne begon tegen denzelfden Mr. Bowen, dien hij zelf en het land had toegejuicht, en zeer terecht eenige weken te voren had geprezen als weldoener en verdediger.

Cipriano Castro dankt zijn succes aan zijne bijzondere eigenschappen.

Het is eene dwaling, Castro voor te stellen als een Zuid-Amerikaansch type. Hij is gelukkig een exceptioneel man en zou dat overal ter wereld zijn, in beschaafde of onbeschaafde landen.

Tien jaar geleden, toen de tegenwoordige President van Venezuela, die reeds meermalen er in geslaagd is den vrede der wereld in gevaar te brengen, veertig jaar oud was, waren in de Republiek minstens een honderdtal zelfgevormde generaals, die hooger stonden dan hij. Zonder zich aan eenige étiquette te storen, heeft hij door moord, verbanning en opsluiting de rangen van zijn mededingers gedund, en voor 't oogenblik althans heerscht hij als Opper-regent over een onder het juk gebracht volk.

In 1898 was de naam van Castro niet alleen roemloos, maar zijn eerste verschijning in het publieke leven als Senator in het Congres voor den staat El Tachira was bepaald een mislukking. Zijne ongemanierdheid liepen in het oog in deze zeker niet alledaagsche, doorluchtige vergadering. Hij had geen invloed op de wetgeving in dat Congres; en al wat men nog weet van zijne toenmalige werkzaamheid is het feit, dat zijne weerbarstige voeten weigerden langer dan tien minuten gevangen te zitten in een lederen omkleedsel, en dat het toen bleek, dat hij geen kousen aan had.

Castro keerde naar de Andes terug met een diepen haat tegen Caracas in het hart. „Dat was" zeide hij, „eene geëuropiseerde hoofdstad." Ook haatte hij de hooge kringen van Caracas door welke hij met den schouder was aangezien en bespot. Hij verachtte de mannen uit de school van Guzman Blanco en Matos, die hem geïgnoreerd hadden.

Hier kom ik aan het werkelijke steunpunt van Castro's positie; hij is onafhankelijk als een rooverhoofdman, versmaadt de belemmeringen van wet en eigendom, en buiten kijf is hij moedig. Hij eet als een...... zeer nuttig huisdier, en maakt bij het drinken meer geluid dan een paard. Zijn haar is altijd ongekamd en zijne kleeding verre van proper en netjes. Hij werd geboren als een man uit het volk en zoo is hij gebleven; hij is niet in beschaving gestegen tegelijk met zijn politieke verheffing. Hij heeft zonder succes getracht biljart te leeren spelen; maar ook heeft hij altijd de roulette, zoo dierbaar aan menigen zijner voorgangers, links laten liggen.

Als de veehoeders van de Colombiaansche grens of uit de vlakten van den Orinoco hem een bezoek brengen en hun dictator door het slijk zien loopen, en bespat worden, zooals zij dat te huis gewoon zijn, dan vallen zij daar erg in en letten minder op zijne misdrijven en fouten, die zij, kortzichtig als ze zijn, niet zien, zoolang hun eigen fortuin niet in het spel komt.

In Caracas, Valencia en Porto Cabello, heb ik dikwijls mannen ontmoet die met eere gestudeerd hadden in Oxford, Parijs, Heidelberg en Bonn. Zij waren zeer belezen, en aardige causeurs en hartelijke vrienden; maar allen waren, zonder uitzondering, werkeloos als burgers. Mijne betrekkingen tot een van deze cosmopolische heeren van Caracas was van dien aard, dat ik het zekeren dag waagde daarop te wijzen, dat zij niet de minste moeite deden hunne burgerrechten en plichten te doen gelden en dat zij en hunne gelijken geen beter lot waard waren dan met groote wreedheid en strengheid te worden geregeerd door elkander opvolgende troepen van barbaren.

Zijn antwoord was: „Ik geloof, dat de zaken hier anders staan dan bij U, en dat uw oordeel onrechtvaardig is. In de Ver. Staten stemt iedereen en vervult aldus vrijelijk zijn plicht. Goed. Maar hier vervangen de regelmatig terugkomende revoluties uwe presidentskeuzen en als ik hier volgens uwe idees handelde, dan kwam ik te staan tegenover den barrevoetsen revolutionnair en het wapen zou mij zelf wonden. De strijd is onedel en daarom waag ik er mij niet aan. De revolutionnair is in bosch en veld een beter man dan ik; ik moet dat wel toegeven. Daarom heb ik eene politiek van zelfbehoud aangenomen. Zoover als 't mogelijk is, sta ik goed met alle partijen. Als een revolutie begint, zend ik rijke geschenken, naar gelang ik kan, aan den nieuwen hoofdman, die kans heeft van slagen.

Tegelijker tijd stijf ik, zooveel ik maar kan, de kas van hem, die nog de macht bezit. Zoo komen en gaan de nieuwe heeren, berooven mij van mijne *haciendas*, maar ik houd het leven, en wacht betere tijden af, die echter door ons eigen toedoen alleen, nooit zullen komen. Wij hebben de beschermende tusschenkomst noodig van een beschaafde Mogendheid.

Een mijner neven bidt elken dag om dat protectoraat; maar de Monroeleer staat in den weg en verhindert elke beschaafde Mogendheid, die medelijden met ons heeft; maar wij zinken zonder twijfel zoo laag als Haiti en de Congo. — Veertig jaar geleden bezat mijn grootvader landerijen zoo uitgestrekt als menige kleine staat in Amerika. Er leefden op die goederen 10.000 menschen en om onzen koffie werd op de Amsterdamsche en Londensche markten gevochten. Tegenwoordig, met uitzondering van een paar dichtbij gelegen haciendas, is alles eene wildernis, waarin wilde dieren en nog wilder menschen hunne schulplaats hebben.

Ik denk er evenmin aan mij in die landerijen van mijn grootvader te vertoonen, als ik er aan denk om Pruisisch zuur in te nemen. De eenige veiligheid voor een landheer is, dat zijn land dicht begroeid is, dan werpen de zwermen van gelukzoekers, die iederen nieuwen oppersten hoofdman volgen, er geen begeerige blikken op.

„Toen Castro kwam deed ik daarmede een ongelukkige ondervinding op. Een van zijn „generaals" had zins in een kleine hacienda, die ik bezat in een mooie streek, dicht bij de stad. Ik had al bijgedragen met geld en ammunitie in het fonds voor de campagne van Castro, en toen zijn trawant kwam en mij het derde der waarde, van de plaats aanbood, weigerde ik kort af.

Toen kwam Castro tusschenbeide. Hij was vriendelijker dan hij ooit bij zulke gelegenheden geweest was. Hij wist, dat ik al reeds bijgedragen had, maar, zeide hij, Pepito, zijn landsman uit de Andes, had nu eenmaal zijn zinnen daarop gezet en om wrijving en moeilijkheid te voorkomen, vond hij maar beter, dat ik hem de plaats tot dien prijs liet. Ik deed het. Ik gaf Pepito mijne eigendomsbrieven over en hij gaf mij een „*pagaré*" voor den spotprijs op onbepaalden termijn. Sinds heb ik nooit meer iets van Pepito vernomen en mijne vrienden zeggen mij, dat ik mij gelukkig mag noemen.

Gij, Amerikanen, zegt, dat wij, die ons zooiets laten welgevallen, laffaards zijn. Maar gij doet ons onrecht.

Een man, die een strijd aangaat, waarin niet met eerlijke wapens gestreden wordt, waarin hij weet, dat hij van achteren zal aangevallen worden door een bandiet, die voor een kwartje een moord begaat, is volgens onze opvatting geen dapper man, maar een gedachtelooze, zorgelooze dwaas. Ik betaal schatting aan Castro en aan zijne onderchefs; ik blijf daar zoo opgeruimd bij als ik kan; zij zeggen, dat ik een goede kerel ben en volstrekt niet trotsch, zooals andere van mijns gelijken. Het gevolg is, dat ik mijne kinderen heb kunnen opvoeden en sommige van mijne goederen heb kunnen behouden.

Twee leden mijner familie zijn in de politiek gegaan en beiden zijn vermoord. Volgens mijne opvatting hebben zij met hun leven gespeeld. Castro kan niet altijd blijven leven; misschien wordt hij een of anderen dag door iemand wiens vrouw of dochter of zuster de onwaardigste behandeling van Castro heeft ondergaan, uit wraak neergeschoten en dan zouden de zaken beter gaan, ja waarom? Omdat ze nu bij geen mogelijkheid slechter meer worden kunnen."

Ik geef deze schildering van zaken in Venezuela van den binnenkant gezien, omdat ze mij zoo waar mogelijk voorkomt.

Advertentien.

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO